

Dnr: KN2024/01751

Ellenor Grundfelt
ellenor.grundfelt@energigas.se

Klimat- och näringslivsdepartementet

Linus Klackenberg
linus.klackenberg@energigas.se

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 12 november 2024

Remissvar gällande promemorian Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och en ny reduktionsplikt

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, tackar för inbjudan att bidra med synpunkter på rubricerad promemoria.

Energigas Sverige lämnar synpunkter dels på förslaget om ny reduktionsplikt, dels om förslagen som rör Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och ändringar Hållbarhetslagen.

Sammanfattning

Synpunkter avseende Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och ändringar Hållbarhetslagen

- Energigas Sverige tillstyrker att RFNBO som används i mindre anläggningar undantas från rapporteringsskyldighet. Energigas Sverige föreslår att samma storleksbegränsning införs i förordningen för RCF som för RFNBO.
- Energigas Sverige tillstyrker att rapporteringsskyldighet för producenter av gasformigt biobränsle endast omfattar produktion av biogas i anläggningar större än 200 Nm³ biometan/h och som får produktionsstöd.
- Energigas Sverige motsätter sig att yrkesmässig användning för icke energirelaterad användning av annan RFNBO än vätgas föreslås omfattas av rapporteringsskyldighet.
- Energigas Sverige anser att Sverige, vid beräkning av Sveriges bidrag till uppfyllande av de EU-gemensamma förnybartmålen som fastställs i REDIII, ska räkna med återvunna kolbränslen (RCF). Energigas Sverige anser därför att uppgiftsskyldigheten i 3 kap 1 e § ska gälla också för RCF.
- Det är viktigt för klimatmålen och Sveriges uppfyllelse av förnybartmålen att all typ av användning av samtliga förnybara bränslen, RCF och koldioxidsnåla bränslen stimuleras och ges konkurrensmässiga villkor jämfört med fossila bränslen genom att omfattas av lämpliga styrmedel. Det behövs också för att de alla ska kunna bidra till Sveriges måluppfyllelse eftersom det är genom villkor om hållbarhetsbesked för att få ta del av styrmedel som de faktiska incitamenten att uppfylla hållbarhetskriterier och rapportera in mängder finns.
- Energigas Sverige anser att bemyndigandet till Energimyndigheten att ta fram föreskrifter om rapportering till unionsdatabasen behöver ses över. Det omfattar inte alla som kan

behöva rapportera i unionsdatabasen, inklusive alla producenter och potentiellt fler aktörer uppströms i produktionskedjan.

- Det finns en stor osäkerhet och oro kring unionsdatabasen och vad det kommer att innebära för svenska gasföretag. Energigas Sverige anser att regeringen och ansvarig myndighet omgående bör informera svenska företag om att de inte behöver registrera sig eller rapportera i unionsdatabasen förrän det datum och på det sätt som föreskrivs i de myndighetsföreskrifter som bemyndigandet avser.
- Energigas Sverige ser ett antal potentiellt allvarliga risker med hur unionsdatabasen nu utformas som vi översiktligt beskriver i remissvaret. Regeringen behöver skyndsamt säkerställa att unionsdatabasen utformas så att det fungerar för svenska förutsättningar och för företag som använder sig av det svenska nationella systemet för hållbarhetskriterier. Flera av dessa farhågor tydliggörs ytterligare i det förslag till delegerad förordning om UDB som just nu remitteras av Kommissionen. Energigas Sverige uppmanar regeringen och Energimyndigheten att ta en aktiv roll för att säkerställa att unionsdatabasen inte innebär stora problem för svenska gasaktörer, utan i stället blir ett smidigt och lätthanterligt system som innebär en nytta för svenska aktörer.
- En tydlig och effektiv massbalansprincip för att bestämma andel förnybart, RCF eller koldioxidsnåla gaser vid samdistribution av bränsle med olika ursprung är avgörande för en snabb och kostnadseffektiv utveckling mot fossilfrihet. Energigas Sverige anser att massbalansprincip enligt hållbarhetskriterierna bör gälla i alla relevanta regelverk, vilket fortfarande inte är fallet i flera centrala regelverk som exempelvis skattelagstiftningen, EU ETS 1 eller Klimatklivet.
- Grundläggande är att de massbalansregler som gäller i hållbarhetslagen då olika partier av förnybart blandas också gäller fullt ut då förnybara bränslen blandas och samdistribueras med bränsle av fossilt ursprung. Det torde vara en självklarhet men det har uppdagats att det behövs förtydligande i lagstiftningen för att så ska vara fallet. Ett kostnadsdrivande administrativt hinder som enkelt kan och bör undanröjas. Energigas Sverige anser därför att 24 § i förslaget till förordning ska formuleras om och lämnar förslag på hur.

Synpunkter avseende förslag om ny reduktionsplikt

- Energigas Sverige välkomnar en höjning av reduktionsplikten, men anser att den föreslagna höjningen är otillräcklig. Energigas Sverige avstyrker förslaget att behålla samma reduktionsnivå (10 procent) hela vägen fram till och med 2030. Vi vill i stället se en stegvis höjning av reduktionsplikten.

Synpunkter på ändringar i Hållbarhetslagen

Definition av återvunna kolbränslen behöver justeras

1 kap. 2 §:

återvunna kolbränslen: flytande och gasformiga bränslen som produceras från

1. *flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning,*
2. *gaser från avfallshantering, och*
3. *avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i en industrianläggning.*

Definitionen i REDIII är: flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning i enlighet med artikel 4 i direktiv 2008/98/EG eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart

ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar.

Energigas Sverige tolkar det som att den energibärande råvaran (annan än el) ska vara av icke-biologiskt ursprung för att det ska vara ett återvunnet kolbränsle. Av punkt 2 ovan framgår inte det. Punkt 2 och 3 bör nog skrivas ihop alternativt att punkt 2 uttrycks som "gaser från hantering av avfall av icke-biologiskt ursprung"

Vad som omfattas av krav om hållbarhetskriterier och vilka som omfattas av rapporteringsskyldighet

1 kap. 3 § (krav på hållbarhetskriterier), första stycket samt andra stycket punkt 3:

För att förnybara bränslen och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska de hållbarhets-kriterier i 2 kap. som gäller för bränslet vara uppfyllda.

...

3. produktion av gasformiga biobränslen i anläggningar med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme,

3 kap. 1 § (rapporteringsskyldighet):

Rapporteringsskyldig är den som

- 1. enligt 5 eller 6 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel eller av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används för motordrift,*
- 2. i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande biobränsle,*
- 3. i yrkesmässig verksamhet använder ett fast biobränsle för produktion av el, värme eller kyla i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,*
- 4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle för produktion av el, värme eller kyla i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt,*
- 5. i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen i en anläggning med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme,*
- 6. i yrkesmässig verksamhet levererar ett gasformigt förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung till en slutkund som använder bränslet i en bränslecell i ett fordon eller fartyg,*
- 7. i yrkesmässig verksamhet använder ett förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung för andra ändamål än de som anges i 1 och 6, eller*
- 8. inte omfattas av 1–7 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten enligt första stycket.

Utförningen av föreslaget i 1 kap. 3 § innebär att krav om hållbarhetskriterier nu även gäller för RFNBO och återvunna kolbränslen (RCF). För gasformiga biobränslen (för andra energiändamål än transport) gäller sedan tidigare krav endast för bränsle som används i anläggningar över 2 MW. I 19 § i förslaget till förordning klargörs det att rapporteringsskyldigheten för yrkesmässig användning av RFNBO endast omfattar anläggningar där användningen av *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung de senaste tre åren i genomsnitt har överstigit 2 gigawattimmar per år. Energigas Sverige tillstyrker att RFNBO som används i mindre anläggningar undantas.* För RCF föreslås dock ingen storleksbegränsning. Energigas Sverige föreslår att samma storleksbegränsning införs i förordningen för RCF som för RFNBO.

Genom REDIII tydliggörs att även producenter av biometan omfattas av HBK, med undantag för anläggningar mindre än 200 Nm³ biometan/h. Det klargörs i förslaget till 19 § i förordningen att rapporteringsskyldighet endast gäller för biogasanläggningar som får produktionsstöd, vilket Energigas Sverige tillstyrker. Av förordning och författningskommentar bör man sammantagat

kunna dra slutsatsen att hållbarhetskriterier inte gäller alla produktionsanläggningar för gasformiga biobränslen över en viss storlek utan endast de som producerar biometan, och endast om de mottar produktionsstöd. Det är dock inte helt tydligt och Energigas Sverige anser att det bör tydliggöras.

Av 3 kap. 1 § (rapporteringskyldighet) framgår att rapporteringskyldighet för RFNBO omfattar RFNBO i alla typer av fordon liksom all yrkesmässig användning inklusive användning för icke energirelaterad användning. I REDIII finns ett särskilt förnybartmål för användning av RFNBO i industrin som omfattar all vätgas (inte bara energiändamål). För vätgas är det därför naturligt att rapporteringskyldigheten omfattar även icke energiändamål. För andra RFNBO, som e-metan eller e-DME, omfattar förnybartmålen endast transportändamål och energiändamål. Energigas Sverige motsätter sig därför att yrkesmässig användning för icke energirelaterad användning av annan RFNBO än vätgas föreslås omfattas av rapporteringskyldighet.

Rapporteringskyldighet och uppgiftsskyldighet behöver omfatta även RCF

Energigas Sverige konstaterar att det i det remitterade förslaget inte utpekas någon rapporteringskyldig för RCF. Aktörer som hanterar RCF och som behöver uppfylla hållbarhetskriterierna får i stället ansöka om ett så kallat frivilligt hållbarhetsbesked och blir då rapporteringskyldig enligt 3 kap. 1 § punkt 8. Det bör dock noteras att det inte finns någon uppgiftsskyldighet för de som är rapporteringskyldiga genom att ha ett frivilligt hållbarhetsbesked. Det framgår av 3 kap 1 e § första stycket, där det föreslås att endast de som är rapporteringskyldiga enligt 3 kap 1 § punkt 1–7 omfattas av uppgiftsskyldighet, och alltså inte de aktörer som har ett frivilligt hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 § punkt 8. Som framgår av 3 kap 1 e § andra stycket punkt 2 är ett syfte med uppgiftsskyldigheten att få in uppgifter till Sveriges rapportering gentemot förnybartdirektivets förnybartmål. För att även RCF ska kunna räknas mot uppfyllandet av förnybartmålen krävs det att även RCF omfattas av uppgiftsskyldighet.

Energigas Sverige anser att Sverige, vid beräkning av vårt bidrag till uppfyllande av de EU-gemensamma förnybartmålen som fastställs i REDIII, ska räkna med RCF. Styrmedel bör också anpassas så att användning av hållbar RCF ges konkurrensmässiga gynnsamma villkor jämfört med fossila bränslen. Det finns nu tydliga hållbarhetskriterier och beräkningsregler genom den delegerade förordningen som säkerställer att RCF uppnår samma klimatnytta som RFNBO och biobränslen. För att så snabbt som möjligt få ner utsläppen och få fram tillräckliga volymer gas med låg klimatpåverkan för att möta industrins och sjöfartens stora behov är RCF ett viktigt komplement. Inte minst finns stora möjligheter att producera exempelvis DME som kan ersätta användning av gasol genom förgasning av icke biologiskt avfall, vilket bör premieras. Genom att inkludera RCF i redovisning av uppfyllelse av förnybartmål och klimatmål blir det nödvändigt att uppgiftsskyldighet också omfattar RCF. Energigas Sverige anser därför att uppgiftsskyldigheten i 3 kap 1 e § ska gälla också för RCF.

Det är viktigt för klimatmålen och Sveriges uppfyllelse av förnybartmålen att all typ av användning av samtliga förnybara bränslen, RCF och koldioxidsnåla bränslen stimuleras och ges konkurrensmässiga villkor jämfört med fossila bränslen genom att omfattas av lämpliga styrmedel. Det är också viktigt att de uppfyller hållbarhetskriterier och faktiskt rapporteras in för att kunna bidra till klimat- och förnybartmål. Incitamenten att faktiskt uppfylla hållbarhetskriterier och rapportera hållbara volymer sker i Sverige främst genom villkor om hållbarhetsbesked för att få ta del av styrmedel som kvoter, skattelättnader eller få använda utsläppsfaktor noll inom EU ETS. Det är tillåtet att hantera volymer som inte uppfyller hållbarhetskriterier och hållbarhetslagen saknar sanktioner om ett företag väljer att inte ansöka om hållbarhetsbesked och rapportera hållbara volymer. Att förnybara bränslen, RCF och koldioxidsnåla bränslen omfattas av styrmedel för att stimulera dess produktion och användning är därför viktigt också för att säkerställa att de omfattas av hållbarhetskriterier, att volymer rapporteras in och därmed kan bidra till Sveriges måluppfyllelse.

Bemyndigandet om uppgiftsskyldighet avseende unionsdatabasen är ofullständig

I 3 kap. 1 f § och i 50 § i förslag till förordning föreslås bemyndigande till Energimyndigheten att ta fram föreskrifter om rapportering till unionsdatabasen:

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt direktiv (EU) 2018/2001 ska lämnas av

1. Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–7, och
2. Den som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen.

Enligt Artikel 31 a punkt 2 i REDIII ska medlemsstaterna säkerställa att berörda aktörer för in uppgifter om transaktioner av berörda bränslen från *produktionsplatsen till den tidpunkt då de släpps ut på marknaden i unionen*. Det betyder högst troligt att det kommer att krävas att alla aktörer i produktionskedjan åtminstone från producent av bränslet fram till sista leverantör av bränslet kan komma att behöva registrera uppgifter i unionsdatabasen. Det gäller för alla gasformiga biomassabränslen, RFNBO och RCF och för alla energiändamål. För vätgas i form av RFNBO omfattas även icke energiändamål eftersom delmålet för industrin omfattar all vätgasanvändning (användning både för energiändamål och som råvara).

Energigas Sverige anser därför inte att bemyndigandet förefaller tillräckligt för att Energimyndigheten ska kunna ta fram föreskrifter för alla aktörer som kommer att behöva rapportera i unionsdatabasen. Exempelvis träffas inte alla producenter av vare sig gasformiga biobränslen, RFNBO eller RCF av bemyndigandet. Endast större biogasproducenter som mottar biogasstöd och producenter som också är användare, leverantörer eller skattskyldiga för drivmedel omfattas av rapporteringsskyldighet enligt 1 § första stycket 1–7. Beroende på vad som menas med "som levererar" i punkt 2 ovan och hur rapporteringskraven i unionsdatabasen kommer att se ut, så finns också risk att gashandelsbolag som inte är leverantör till slutkund utan bara levererar till annan leverantör kan komma att behöva rapportera transaktioner i unionsdatabasen men inte omfattas av bemyndigandet. På gasnätet kan det finnas fler aktörer än bara producenten (som matar in gas på nätet) och leverantören (som tar ut gas från nätet och säljer den för slutkonsumtion) som är involverade i gastransaktioner. Av Kommissionens remitterade förslag till delegerad förordning föreslås dessutom att scopet på UDB utvidgas till att omfatta registrering av råvaruhandlare/upsamlare och att även alla transaktioner av råvaror ska registreras, vilket ytterligare utökar aktörer som kan tvingas registrera transaktioner i UDB. Energigas Sverige avstyrker sådan utvidgning av scopet och ser stora farhågor inte minst för biogasen med detta. Energigas Sverige anser därför att bemyndigandet behöver ses över så det säkerställs att det omfattar alla som kan behöva rapportera i unionsdatabasen, inklusive alla producenter och potentiellt fler aktörer uppströms i produktionskedjan.

Energigas Sverige tolkar förnybartdirektivet och förslaget i promemorian genom bemyndigandet i 3 kap 1 f § som att svenska företag inte behöver registrera sig eller rapportera i unionsdatabasen förrän det datum och på det sätt som föreskrivs i de myndighetsföreskrifter som bemyndigandet avser. Energigas Sverige anser att regeringen och ansvarig myndighet omgående bör informera svenska företag om att så är fallet.

Beroende på hur bestämmelser om så kallade koldioxidsnåla bränslen, som införs genom Gasmarknadsdirektivet, implementeras i Sverige kan föreskrifter om rapportering till unionsdatabasen också behöva omfatta dessa. Se särskilt om hantering av koldioxidsnåla bränslen nedan.

Energigas Sverige ser ett antal potentiella risker med hur unionsdatabasen nu utformas. Regeringen behöver skyndsamt säkerställa att unionsdatabasen utformas så att det fungerar för svenska förutsättningar och för företag som använder sig av det svenska nationella systemet för hållbarhetskriterier. Dessa risker och oklarheter beskrivs i särskilt avsnitt nedan.

Flera av dessa farhågor tydliggörs ytterligare i det förslag till delegerad förordning om UDB som just nu remitteras av Kommissionen. Energigas Sverige har delgett Energimyndigheten och Regeringskansliet våra kommentarer och synpunkter på den.

Hur ska koldioxidsnäla bränslen hanteras i svensk lagstiftning?

Genom Gasmarknadsdirektivet införs också definition av så kallade koldioxidsnäla gaser (Low Carbon Fuels, LCF) och bestämmelser om motsvarande hållbarhetskriterier och kontrollsystem genom massbalans som för RFNBO och RCF. Dessa ska också registreras i unionsdatabasen. Det är oklart huruvida dessa LCF ska regleras i Hållbarhetslagen eller i Naturgaslagen – eller både och. Antingen införs LCF i Hållbarhetslagen på samma sätt som RFNBO och RCF föreslås göras i denna promemoria (med definition, rapporteringsskyldighet, krav på hållbarhetskriterier, eventuell uppgiftsskyldighet osv.) eller så regleras det enbart i Naturgaslagen. En tredje möjlighet är att det definieras i Naturgaslagen med hänvisning till bestämmelser i Hållbarhetslagen och bemyndigande till Energimyndigheten att kunna utfärda hållbarhetsbesked, ta fram föreskrifter kring unionsdatabasen och så vidare.

Energigas Sverige anser att oavsett vilken väg som väljs, så bör Energimyndigheten vara tillsynsmyndighet avseende LCF och uppfyllande av hållbarhetskriterier för dessa. Det betyder att möjligheten att utfärda hållbarhetsbesked för LCF behöver införas, sannolikt i Hållbarhetslagen.

Det behöver förtydligas att massbalansreglerna gäller fullt ut även då förnybara och fossila bränslen samdistribueras

Bestämmelser om kontrollsystem och massbalanssystem finns i förordning och föreskrifter till hållbarhetslagen. I promemorians förslag till förordning beskrivs i 24 § de övergripande kraven på massbalanssystem.

Att principen om massbalans tillåts och fungerar såväl fram till och med produktion som vid distribution och användning är helt avgörande för att omställningen från fossila till förnybara och koldioxidsnäla bränslen ska förverkligas i vägtransporter, i industrin och i sjöfarten.

Massbalansprincipen är tydligt fastställd i lagstiftningen och etablerad på marknaden. Det är nu tydliggjort i såväl genomförandeförordningen till REDII och i REDIII att den sammanlänkade gasinfrastrukturen är att betraktas som en och samma plats i massbalanssystemet och där andelen förnybara bränslen vid samdistribution ska bestämmas genom massbalans. Allt fler EU-regelverk tillämpar nu massbalans i enlighet med förnybartdirektivet. Exempelvis kommande FuelEU Maritime medger massbalans för att fastställa de ingående komponenterna i sjöfartsdrivmedel vid beräkning av växthusgasminskningen gentemot reduktionsplikten. I förslaget till reviderad förordning om övervakning och rapportering inom utsläppshandelssystemet (MRR) så tydliggörs att andelen RFNBO och RCF som får nollräknas ska fastställas genom massbalans i enlighet med RED. I vägledningen till kommande EU ETS 2 medges massbalans för att bestämma biomassaandelen i blandade bränslen. Energigas Sverige anser att regering bör verka för att massbalansprincip enligt hållbarhetskriterierna gäller i alla relevanta regelverk för att bestämma förnybartandelen vid samdistribution med fossila bränslen, vilket fortfarande inte är fallet i flera centrala regelverk. Massbalansreglerna behöver exempelvis även fullt ut få tillämpas i LSE för att de incitament som finns i form av skattebefrielse för biogas/biogasol skall kunna få så stor effekt som möjligt. Andra exempel där massbalansprincip inte fungerar idag är EU ETS1 och Klimatklivet. Avsaknad av massbalansprincip i dessa regelverk hämmar ökad användning av förnybara bränslen.

Det har uppdagats att vid tillämpningen av massbalansbestämmelserna i hållbarhetslagen så tycks Energimyndigheten, på grund av hur lagstiftningen är skriven, anse att de bestämmelser om massbalans som är implementerade och beskrivna i Energimyndighetens underliggande

föreskrifter och vägledning, begränsas till att gälla endast blandning av olika partier biomassa, biobiodrivmedel eller biobränslen. Minst lika viktigt, och för gasbranschen både en nödvändighet och en självklarhet, är att massbalansprincipen också gäller då förnybar gas (eller koldioxidsnål gas) samdistriberas med fossil gas till kunderna. Det enda rimliga alternativet om utfasning av fossila bränslen ska bli verklighet utan att onödigt höga kostnader uppstår för förnybart är att befintlig infrastruktur och distributionssystem används så långt det är möjligt. Det betyder att förnybara bränslen, RCF och LCF måste kunna använda samma infrastruktur som, och blandas med, sina fossila motsvarigheter. Succesivt kommer andelen fossilt minska för att på sikt helt ersättas med förnybara bränslen. För att det ska fungera är det fundamentalt att bestämmelserna om massbalans, inklusive vad som utgör en blandning och en plats med tydlig gräns, gäller fullt ut även då det hållbara bränslet blandas med bränsle av fossilt ursprung. Det borde vara självklart att massbalansbestämmelserna exempelvis kan medge att hållbar metan av biomassausprung (biogas) eller hållbar metan som producerats av förnybar el och avskild koldioxid (RFNBO) får blandas och samdistriberas med metan av fossilt ursprung (naturgas), på samma sätt som olika partier biometan med olika ursprung/av olika substrat/produktionssätt får blandas. Förnybart måste fritt kunna tas ut ur blandningen och allokeras till olika kunder så länge samma hållbarhetsegenskaper och samma mängder, som summan av alla partier som har tillförts blandningen, bibehålls.

Energigas Sverige anser därför att 24 § i förslaget till förordning ska formuleras om så att massbalans i Energimyndighetens tillämpning fullt ut ska gälla även då förnybara bränslen, RCF eller koldioxidsnåla bränslen blandas med bränsle av fossilt ursprung. Det torde vara en självklarhet men är det inte idag.

Energigas Sverige föreslår att följande förtydligande läggs till i 24 § förordningen:

Lydelse enligt remitterat förslag:	<i>Energigas Sveriges förslag till lydelse:</i>
<p>24 § Kontrollsystemet ska innehålla rutiner som säkerställer att de olika leden i en produktionskedja använder ett massbalanssystem som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. medger att partier med råvaror, förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen med olika hållbarhetsegenskaper kan blandas, 2. medger att partier med råvaror med olika energiinnehåll blandas för ytterligare bearbetning, under förutsättning att partiernas storlek anpassas i förhållande till deras energiinnehåll, 3. kräver att information om hållbarhetsegenskaperna hos och storleken på de partier som avses i 1 förblir kopplad till blandningen, och 4. fastställer att summan av alla partier som tas från blandningen har samma hållbarhetsegenskaper, i samma mängder, som summan av alla partier som har tillförts blandningen. <p>Massbalanssystemet ska, i förekommande fall, innehålla information om huruvida ekonomiskt stöd har tillhandahållits för produktionen av ett parti förnybart bränsle eller återvunnet kolbränsle och vilken typ av stöd det rör sig om.</p>	<p><i>Det första stycket gäller även för partier med förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen som blandas och lagras eller distribueras tillsammans fossilt bränsle genom samma distributionssystem.</i></p>

Energigas Sverige bedömer att föreslagen ändring är förenligt med de beskrivna massbalansreglerna i RED och helt i linje med syftet att främja användningen av förnybar energi samtidigt som full spårbarhet och skydd mot dubbelräkning säkerställs. Det är också i linje med de

förändringar som är på gång i exempelvis FuelEU Maritime och ETS2. En tydlig och effektiv massbalansprincip för att bestämma andel förnybart/RCF/koldioxidsnåla gaser vid samdistribution av bränsle med olika ursprung är avgörande för en snabb och kostnadseffektiv utveckling mot fossilfrihet.

Energigas Sverige anser att det även ska säkerställas att de mer detaljerade bestämmelserna av massbalansprincipen i 6–7 §§ i befintlig föreskrift blir tillämpliga då förnybart blandas med fossilt. Beskrivningarna och exemplen i vägledningen om bland annat vad som utgör en blandning och en plats med tydlig gräns kan då ändras så att det blir tydligt att de gäller även i de fall förnybara bränslen eller RCF blandas och samdistribueras med fossila bränslen.

Energigas Sverige anser att det även bör övervägas om definitionen av parti i hållbarhetsföreskriften behöver omformuleras för att uppnå motsvarande syfte.

Om koldioxidsnåla bränslen ska hanteras i hållbarhetslagen, behöver bestämmelserna om massbalans utvidgas till att omfatta även dessa.

Stor osäkerhet och stora risker med en fel utformad unionsdatabas för svenska gasföretag som regeringen behöver adressera

Informationen till svenska rapporteringsskyldiga om hur unionsdatabasen är tänkt att fungera är mycket bristfällig. Energigas Sverige anser att regeringen och/eller Energimyndigheten aktivt behöver säkerställa att unionsdatabasen utformas så att den fungerar för svenska förhållanden och för företag som använder sig av det svenska nationella systemet för hållbarhetskriterier. Energigas Sverige understryker att databasen enligt REDIII ska vara i drift redan 21 november 2024, alltså om bara någon vecka.

Energigas Sverige ser flera potentiella risker just nu, bland annat:

- Det är mycket viktigt att företagen i god tid vet om de ska rapportera, vad de ska rapportera, hur de ska rapportera och från när de är skyldiga att rapportera i unionsdatabasen. Dessa krav måste vara kända när man upphandlar och avtalar om volymer *allra minst* ett år innan kraven träder i kraft. Det är också viktigt att regeringen säkerställer att andra lagstiftningar, såsom EU ETS, inte ställer krav på registrering i unionsdatabasen innan myndighetsföreskrifter är implementerade.
- Det är otydligt hur unionsdatabasen är tänkt att fungera i den sammanlänkande gasinfrastrukturen och oklart hur det kommer att fungera i förhållande till ursprungsgarantier för gas. Med ett ursprungsgarantisystem skulle ursprungsgarantier överföras mellan de aktörer som handlar med gasen på gasnätet och alla transaktioner skulle registreras i UG-databasen. I REDIII finns bestämmelser om att UG i förhållande till UDB: a) gas ska registreras i unionsdatabasen när gasen injiceras i den sammanlänkande gasinfrastrukturen och avregistreras när den tas ut från nätet för slutkonsumtion och b) att eventuella ursprungsgarantier som upprättats för gasen "läses i unionsdatabasen" och inte får handlas med utanför unionsdatabasen. Det är ännu oklart vilka aktörer som ska registrera vilka transaktioner och hur UG ska hanteras.
- Det finns en uppenbar risk att unionsdatabasen bara fungerar för volymer som omfattas de frivilliga certifieringssystemen. Det måste fungera även för de aktörer som använder det nationella systemet (där inga certifikat utfärdas för varje parti).
- Fokus i utformningen avseende gas har helt varit på gasnät. Vi ser tecken på att unionsdatabasen inte kommer fungera väl för förnybara gaser off-grid, inklusive förvätskad biogas. I Sverige är off-grid-marknaden lika stor som den rörbundna och den kommer att växa.
- Av utkast på delegerad akt verkar Kommissionen vilja utöka scopet genom att även kräva att transaktioner av råvara, inklusive avfall ska rapporteras i unionsdatabasen. Redan nu

verkar det i testfasen krävas att råvara registreras (med bevis om hbk) i unionsdatabasen innan en producent kan komma vidare i registreringsprocessen. Detta kan skapa stora problem för svenska aktörer, inte minst biogasproducenter.

- Så vitt Energigas Sverige förstår ska medlemsstaterna notifiera sitt nationella system till Kommissionen för att unionsdatabasen ska kunna anpassas och användas av dessa. Enligt den information Energigas Sverige har fått har Sverige inte notifierat vårt nationella system. Som jämförelse har Finland möte med Kommissionen på ministernivå rörande hur unionsdatabasen står i konflikt med deras nationella system.

Mot ovanstående bakgrund uppmanar Energigas Sverige regeringen och Energimyndigheten att ta en aktiv roll för att säkerställa att unionsdatabasen inte innebär stora problem för svenska gasaktörer, utan i stället blir ett smidigt och lätthanterligt system som innebär en nytta för svenska aktörer.

Synpunkter på förslag till ny reduktionsplikt

Energigas Sverige välkomnar en höjning av reduktionsplikten, men anser att den föreslagna höjningen är otillräcklig för att driva den omställning som Sverige behöver göra för att nå sina klimatmål och åtaganden som EU-land, skapa försörjningstrygghet och göra sig oberoende av importerade fossila bränslen. Särskilt nu när även fossilfri el från publika laddningsstationer ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten. Mot den bakgrunden avstyrker vi förslaget att behålla samma reduktionsnivå (10 procent) hela vägen fram till och med 2030. Energigas Sverige vill i stället se en stegvis höjning av reduktionsplikten.

Enligt tidigare beslut skulle reduktionsnivåerna stegvis höjas till 28 procent (bensin) respektive 66 procent (diesel) till 2030. Sedan dess har flera förändringar gjorts. Det nu remitterade förslaget på 10 procent till och med 2030 innebär inte bara förlorade utsläppsminskningar inom reduktionsplikten (jämfört med nämnda tidigare beslut). Det innebär också försämrad konkurrenskraft för alternativen utanför reduktionsplikten, som till exempel biogas och vätgas men även el och flytande höginblandade biodrivmedel.

Både biogas och vätgas har stor potential att minska oljeimporten, och med en diversifiering i drivmedelsförsörjningen står Sverige bättre rustad för kris och krig. Biogas och vätgas bidrar dessutom med stora och viktiga utsläppsminskningar som kommer att behövas för att vi ska klara klimatmålen.

Som exempel kan nämnas att med bara 10 000 biogaslastbilar så halveras den tunga lastbilstrafikens klimatutsläpp.¹ Redan idag rullar cirka 2 600 biogaslastbilar och till 2030 kan antalet öka till 10 000. Tankinfrastruktur och teknik finns på plats – vi är redan på god väg. Men regeringens hittills genomförda och föreslagna förändringar av reduktionsplikten, som totalt sett innebär en kraftig sänkning av reduktionsnivån, motverkar tyvärr den här utvecklingen.

Energigas Sverige anser att Sverige bör ha långsiktigt stabila styrmedel som styr mot en omställning till biogas, vätgas och andra klimatsmarta alternativ till fossil bensin och diesel. Det är så vi uppnår en både miljömässigt och ekonomiskt hållbar transportsektor. I [gasbranschens uppgraderade färdplan](#) presenteras 30 förslag till förändringar i politiken, varav följande är särskilt relevanta att ta upp här i relation till det remitterade förslaget om ny reduktionsplikt:

¹ Antaganden: Den tunga lastbilstrafiken släpper ut 2,78 miljoner ton koldioxidekvivalenter (2023). Att byta ut 10 000 diesellastbilar mot biogaslastbilar minskar utsläppen med cirka 1,4 miljoner ton (i snitt 140 ton per lastbil).

1. Återinför skyndsamt full skattebefrielse för biogas och biogasol. Nu är det fullt möjligt eftersom EU-kommissionen har avslutat den fördjupade granskningen och bedömt att den svenska skattebefrielsen för biogas och biogasol är förenlig med EU:s regler för statligt stöd. Inför även komponentbeskattning vid inblandning av bio-DME i gasol. Ändra i Lag (1994:1776) om skatt på energi så att energiskatt och koldioxidskatt ska kunna beräknas för vart och ett av bränslena när bio-DME, som inte omfattas av skatteplikt vid användning för uppvärmning, blandas med gasol. Skatt ska därmed inte betalas för den andel av den färdiga bränsleblandningen som härrör från bio-DME. Se Energigas Sveriges hemställan ([länk](#)).
2. Verka för att möjliggöra att fossilfri vätgas som används i fordon med förbränningsmotor skattebefrias i likhet med vätgas i bränsleceller. Det är bra att vätgas som används i bränsleceller i fordon inte beskattas. För att konkurrensen mellan olika teknikval inte ska snedvridas, och för att påskynda omställningen, bör även vätgas som används i förbränningsmotorer befrias från energi- och koldioxidskatt. En sådan befrielse är idag inte möjlig enligt EU-rätten. Regeringen bör därför verka för att sådan möjlighet ges i revideringen av EU:s energiskattedirektiv, och skattebefrielse bör sedan införas i Sverige.
3. Säkerställ med långsiktiga styrmedel att totalkostnadskalkylen (TCO) för en biogas- eller vätgaslastbil är i paritet med en diesellastbil. Med sänkt reduktionsplikt och drivmedelsskatt på diesel, och dessutom full skatt på biogas, har TCO-kalkylen för biogas- och vätgasalternativen försämrats. Att vätgas som används i förbränningsmotor beskattas som naturgas påverkar också kalkylen negativt. Det kan finnas acceptans för ett visst kostnadspåslag för hållbara, fossilfria alternativ, men med nuvarande styrmedel är kostnadspåslaget för stort. Det utgör ett avsevärt hinder för omställningen och måste åtgärdas skyndsamt. Styrmedel i olika delar av värdekedjan behöver samverka för att tillsammans göra TCO-kalkylen för biogas- och vätgaslastbilarna likvärdig med en diesellastbil. Styrmedel på drivmedelsmarknaden (skatter och reduktionsplikt etc.) behöver tydligt styra mot de hållbara och fossilfria alternativen. Klimatpremien för biogas och vätgasdrivna lastbilar behöver finnas kvar till dess att TCO-kalkylen utan investeringsstöd är konkurrenskraftig med dieselalternativet. För att säkerställa tillgång till vätgas till ett konkurrenskraftigt pris kan det också behöva skapas incitament som gör det gynnsamt för industrier med egen produktion av vätgas att installera viss överproduktion som kan bidra till transportsektorns omställning.
4. Utse Energimyndigheten till nationellt centrum för vätgas i enlighet med myndighetens förslag samt säkerställ att uppdraget omfattar utredning av styrmedel som krävs för att uppfylla kraven i AFIR (bland annat driftstöd till tankstationer för vätgas). Inom ramen för uppdraget ska Energimyndigheten följa utvecklingen inom vätgasområdet, både nationellt och internationellt. Energimyndigheten ska vid behov och proaktivt utreda och lämna förslag till åtgärder i syfte att undanröja oönskade hinder för att svenska aktörer ska kunna producera, transportera och använda vätgas i olika former. I det långsiktiga samordningsuppdraget bör även ingå ett huvudansvar för planering och samordning av utbyggnaden av tankinfrastruktur för vätgas enligt kraven i AFIR. Enligt Energimyndigheten kan driftkostnaden initialt (när fordonen är få) vara ett hinder för viljan att driva vätgastankstationer, och vid behov bör därför ett regelverk för ett tidsbegränsat driftstöd tas fram. En sådan åtgärd bör tydligt ingå i Energimyndighetens uppdrag som nationellt centrum för vätgas.
5. Verka kraftfullt för att EU:s politik för vägtrafikens omställning håller dörren öppen för både biogas och vätgas som viktiga lösningar. Det ligger i farans riktning att EU:s fokus på att så småningom helt fasa ut förbränningsmotorn i lätta fordon spiller över till politiken för den tunga trafiken. Att inte nyttja biogas och vätgas som lösningar för omställningen skulle innebära en mycket olycklig och helt onödig påfrestning på elsystemet, en svårare och

dyrare omställning och ett mer sårbart transportsystem. Det är därför av största vikt att både svensk och europeisk politik utformas så att biogas- och vätgasdrivna tunga fordon främjas på samma sätt som batterielektriska lösningar. Sverige har, med sina förhållandevis tunga och långväga transporter, en viktig roll att tillsammans med andra länder driva på i EU för en sådan utveckling.

Med vänliga hälsningar,

Ellenor Grundfelt
Strategichef och ansvarig styrmedel

Linus Klackenber
Ansvarig Produktion